

СТАНОВИЩЕ ЗА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЯ НА ТЕМА:

„Социални умения, изразяване на емоции и управление на гнева при ученици със специални образователни потребности в клас“ / “Social skills, emotional expression and anger management of students with special educational needs in class”

Докторант: Василики Леонидас Пападима / Vasiliki Leonidas Papadima

Научен ръководител: проф. д-р Станислава Стоянова

Изготвила становището: проф. д-р Станислава Стоянова

Докторската дисертация на Василики Пападима е посветена на актуален проблем в съвременното общество, свързан със социалните умения, изразяването на емоции и управлението на гнева при ученици със специални образователни потребности в Гърция. Докторантката счита, че за неговото цялостно проучване трябва да бъде взето предвид мнението на различни групи хора, въввлечени в образователния процес – учители, експерти, родители на ученици със специални образователни потребности и самите ученици със специални образователни потребности. Обобщаването на мнението на основните участници в образователния процес, свързани с обучението на ученици със специални образователни потребности, би

допринесло за по-голяма обективност на резултатите от изследването. Докторантката е разработила свои въпросници, свързани с целта на изследването, за проучване на социални умения, изразяване на емоции и управление на гнева при ученици със специални образователни потребности, след преглед на множество литературни източници, като е разработила еквивалентни форми за учители, експерти, родители на ученици със специални образователни потребности и самите ученици със специални образователни потребности. Проверени са психометричните характеристики на използваните методики върху 130 участници в изследването. Винаги е добре при едно изследване да бъдат изследвани колкото се може повече участници и това е препоръката ми при бъдещи изследвания, които ще осъществява докторантката.

Докторантката достига до интересни изводи, които могат да бъдат от полза при бъдеща работа с ученици със специални образователни потребности, защото проучва множество фактори, които диференцират формираните социални умения, изразяването на емоции и управлението на гнева при такива ученици. Установено е, че социалните умения, изразяването на емоции и управлението на гнева при учениците със специални образователни потребности се диференцират според училищната среда и възрастта на учениците със специални образователни потребности, като допълнително всяка от тези три характеристики на учениците със специални образователни потребности, предмет на настоящето изследване,

се диференцира и от други социално-демографски фактори. Тези данни разкриват значението на естественото развитие и съзряване с напредването на възрастта на учениците със специални образователни потребности под влияние на социални и културни фактори, както и на държавната и регионална образователна политика, предоставяща възможност за обучение в различни типове училищна среда и важността на приобщаващото образование за формирането на социални умения, умения за изразяване на емоции и умения за управление на гнева при учениците със специални образователни потребности. Установява се необходимостта от комплексни интервенции за развитието на социални умения, умения за изразяване на емоции и умения за управление на гнева при учениците със специални образователни потребности.

В дисертацията се наблюдава липса на плагиатство.

Докторантката Василики Пападима е представила задълбочено и оригинално изследване в нейната докторска дисертация, така че подкрепям придобиването от Василики Леонидас Пападима на образователната и научна степен „доктор“ по Педагогическа и възрастова психология.

16.05.2018 г.

Изготвила становището:

Благоевград

проф. д-р Станислава Стоянова